

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังจะนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย และได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี บทความทางวิชาการเกี่ยวกับลักษณะของครู ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครู

2) ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ฉบับปี พ.ศ. 2537

3) กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย

4) กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย

5) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6) สร้างเครื่องมือในการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพร้อมให้

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

7) เก็บรวบรวมข้อมูล

8) วิเคราะห์ข้อมูล

9) สรุปและรายงานผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,779 คน จาก 65 โรงเรียน จำแนกเป็นขนาดใหญ่ 14 โรงเรียน ขนาดกลาง 25 โรงเรียน และขนาดเล็ก 26 โรงเรียน (ข้อมูลจากสารสนเทศสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2540)

2) กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดังนี้

1. สุ่มจำนวนโรงเรียนร้อยละ 46 ของจำนวนทั้งหมด ได้ 30 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 11 โรงเรียน และขนาดเล็ก 13 โรงเรียน

2. สุ่มจำนวนครูจาก 30 โรงเรียน 1,362 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1970) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3. จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ได้กำหนดจำแนกตามสัดส่วนของครูผู้สอนแต่ละรายวิชาได้เป็น ครูวิทย์-คณิต 116 คน ครูสังคม-ภาษา 171 คน ครูพลานามัย 36 คน และศิลปปฏิบัติ 77 คน และกำหนดสัดส่วนของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนได้ดังปรากฏในตารางที่ 1 ซึ่งการสุ่มในขั้นนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตารางที่ 1 จำนวนครูและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและกลุ่มวิชาที่ทำการสอน

โรงเรียน	จำนวนครู				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ครูวิทย	สังคม	พลา-	ศิลป์	ครูวิทย	สังคม	พลา-	ศิลป์
	คณิต	ภาษา	นามัย	ปฏิบัติ	คณิต	ภาษา	นามัย	ปฏิบัติ
โรงเรียนขนาดใหญ่								
1.สตรีราชินูทิศ	50	76	14	25	15	22	3	8
2.ประจักษ์ศิลปาคาร	40	63	9	38	12	19	2	11
3.อุดรพิชัยรักษ์พิทยา	36	73	12	30	11	21	3	10
4.หนองหานวิทยา	21	32	6	5	6	9	1	4
5.บ้านผือพิทยาสรรค์	20	32	3	14	6	9	1	4
6.กุมภวาปี	33	46	9	15	10	13	2	4
โรงเรียนขนาดกลาง								
1.อุดรธรรมานุสรณ์	12	19	3	8	4	6	1	3
2.โนนสูงพิทยาคาร	12	15	3	3	4	1	1	1
3.มัธยมสิริวัณวดี 1	10	20	4	11	3	6	1	3
4.บ้านเชียงวิทยา	8	9	2	9	2	3	1	3
5.ห้วยเกิ้งวิทยา	11	17	4	10	4	5	1	3
6.วังสามหมอ	10	22	3	6	3	6	1	2
วิทยาการ								
7.หนองแสงวิทย-	8	11	2	8	2	3	1	3
ศึกษา								
8.สร้างคอมวิทยา	12	14	3	7	4	4	1	2
9.โนนสะอาดวิทยา-	16	20	7	7	5	6	1	2
สรรค์								
10.ภูแก้ววิทยา	13	19	2	5	4	6	1	1
11.พันดอนวิทยา	11	17	2	9	4	5	1	3

ตารางที่ 1 จำนวนครูและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและกลุ่มวิชาที่ทำการสอบ
(ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนครู				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ครูวิทย์ คณิต	สังคม ภาษา	พลา- นามัย	ศิลป์ ปฏิบัติ	ครูวิทย์ คณิต	สังคม ภาษา	พลา- นามัย	ศิลป์ ปฏิบัติ
โรงเรียนขนาดเล็ก								
1.สามพร้า่วิทยา	8	15	2	4	2	5	1	1
2.ธาตุโพธิ์ทองฯ	8	9	2	5	2	2	1	1
3.อุดรพัฒนาการ	5	8	3	1	1	2	1	1
4.แสงอร่าม- พิทยาคาร	3	5	2	1	1	1	1	1
5.สามพาด- พิทยาคาร	5	5	1	3	1	1	1	1
6.อุดรพัฒนานุกูล2	5	7	1	3	1	2	1	1
7.เสือเพลิง - พิทยาคม	5	7	1	3	1	2	1	1
8.แชแลพิทยา- นุสรณ์	6	8	2	3	2	2	1	1
9.เขื่องขวางฯ	4	2	1	3	1	1	1	1
10.หนองแดงวิท- โยดม	4	6	1	2	1	1	1	1
11.ทุ่งฝนพัฒนา- ศึกษา	4	4	1	3	1	1	1	1
12.กุงเจริญ พิทยาคม	3	6	1	1	1	1	1	1
13.ตาตทอง พิทยาคม	6	12	2	2	3	1	1	1
รวม	401	590	106	265	116	171	36	77

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามกรอบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 1 ข้อ คือ กลุ่มวิชาที่สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงานของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพการปฏิบัติของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา พ.ศ. 2537 จำนวน 11 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยมาก

2) การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี พระราชบัญญัติครู ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของคุรุสภา
2. กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
3. สร้างแบบสอบถาม นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และด้านอื่น ๆ ที่สมควรปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน ที่โรงเรียนเลยพิทยาคม จังหวัดเลย สังกัดกรมสามัญศึกษา
5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง โดยวิธีของฮอยท์(Hoyt) หรือเคริงเงอร์(Kerlinger) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น 0.98

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม 2541 โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี จากนั้นขอให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี ทำหนังสือถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยมอบแบบสอบถามผ่านทางผู้บริหารโรงเรียน และกำหนดนัดวันขอรับแบบสอบถามคืน ประมาณ 7 - 10 วันหลังจากนั้น

2) เมื่อถึงกำหนดนัดหมายในแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยเดินทางไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยนำมาตรวจนับและดูความสมบูรณ์ถูกต้องปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับมาสสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 398 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏดังนี้

กลุ่มครูวิทย-คณิต	ส่งไป 116 ฉบับ	รับคืน 116 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ 100
กลุ่มครูสังคม-ภาษา	ส่งไป 171 ฉบับ	รับคืน 171 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ 100
กลุ่มครูพลานามัย	ส่งไป 36 ฉบับ	รับคืน 36 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ 100
และกลุ่มครูศิลปปฏิบัติ	ส่งไป 77 ฉบับ	รับคืน 75 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ 97.4
รวมส่งทั้งสิ้น	400 ฉบับ	รับคืน 398 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ 99.5

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อดูความสมบูรณ์ถูกต้อง
- 2) ตรวจลงรหัสของข้อมูลที่สมบูรณ์
- 3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ ดังนี้

(1) ข้อมูลในตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามนำไปหาค่าร้อยละ

(2) ข้อมูลในตอนที่ 2 นำไปหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์ (χ^2)